

Civilutskottets betänkande 2019/20:CU26

Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ny lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. Förslaget syftar till att underlätta för bolag och föreningar att genomföra kommande årsstämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar covid-19 minimeras.

Genom bestämmelserna i den nya lagen utökas möjligheten till fullmaktsinsamling, poströstning och deltagande genom ombud vid bolags- och föreningsstämmor. Bestämmelserna möjliggör att antalet deltagare som närvarar personligen vid stämman kan hållas nere, samtidigt som aktieägarna och medlemmarna får ett så stort inflytande som möjligt under de rådande omständigheterna.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 15 april 2020 och upphöra att gälla vid utgången av 2020.

Utskottet föreslår att ärendet ska avgöras i kammaren trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Behandlade förslag

Proposition 2019/20:143 Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2019/20:143.

Utskottet föreslår att ärendet avgörs trots att det har varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det behandlas.

Stockholm den 2 april 2020

På civilutskottets vägnar

Larry Söder

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Larry Söder (KD), Leif Nysmed (S), Angelica Lundberg (SD), Ida Drougge (M), Martina Johansson (C), Jon Thorbjörnson (V), Juno Blom (L), Alexandra Anstrell (M), Karin Enström (M), Lars Püß (M), Anna-Caren Sätherberg (S), Gunilla Svantorp (S), Hans Ekström (S), Maria Strömkvist (S), Karolina Skog (MP), Ebba Hermansson (SD) och Patrik Jönsson (SD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2019/20:143 Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

I ärendet har utskottet tagit emot en skrivelse från Svenskt Näringsliv (dnr 1632-2019/20).

Utskottets överväganden

Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

Propositionen

I propositionen konstaterar regeringen att spridningen av det virus som orsakar covid-19 inte bara medför humanitära konsekvenser utan även påverkar näringslivet och föreningslivet. En konsekvens av smittspridningen är att det blir svårare för aktieägare och föreningsmedlemmar att delta i de kommande årsstämmorna, som för det stora flertalet bolag och föreningar ska genomföras de närmaste månaderna.

För att risken för smittspridning ska minimeras och för att de kommande bolags- och föreningsstämmorna ska kunna genomföras med ett så stort inflytande för aktieägare och medlemmar som möjligt under de rådande omständigheterna, anser regeringen att det krävs att särskilda lagstiftningsåtgärder vidtas. Mot bakgrund av att flertalet årsstämmor måste genomföras inom de närmaste månaderna finns det starka skäl för att ändamålsenliga åtgärder genomförs så snart som möjligt. Det finns därför, förklarar regeringen, inte utrymme för att i detta sammanhang överväga sådana mer långtgående ändringar i rätten att delta personligen i stämman som flera remissinstanser förordar, bl.a. Svenskt Näringsliv.

Sammantaget anser regeringen att den lämpligaste lagstiftningsåtgärd som nu kan vidtas på området är att underlätta för bl.a. bolag och föreningar att genomföra stämmorna inom gällande tidsfrister. Regeringen framhåller samtidigt att den noga följer utvecklingen och inte utesluter några åtgärder för att motverka smittspridning och skydda arbetstillfällena i svenska företag.

Mot bl.a. den redovisade bakgrunden föreslår regeringen att det ska införas tillfälliga möjligheter för styrelsen i ett aktiebolag att dels besluta om insamling av fullmakter inför bolagsstämman, dels besluta att aktieägare ska kunna utöva sin rösträtt genom poströstning, även om sådana åtgärder inte har angetts i bolagsordningen eller i kallelsen till stämman.

På motsvarande sätt föreslår regeringen att det beträffande ekonomiska föreningar, inklusive bostadsrättsföreningar och kooperativa hyresrättsföreningar, ska införas tillfälliga undantag från de regler som begränsar möjligheten till poströstning vid föreningsstämman, vem som får anlitas som ombud och

antalet medlemmar som ett ombud får företräda. Motsvarande tillfälliga undantag ska enligt förslaget införas för andra företag som tillämpar reglerna för aktiebolag eller ekonomiska föreningar, däribland företag på finansmarknaden, samt för sparbanker.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 15 april 2020 och upphöra att gälla vid utgången av 2020. Regeringen framhåller i den delen att den nya lagen behöver träda i kraft så snart som möjligt och att åtgärderna, om de fördröjs, riskerar att förlora sin betydelse. Genom slutdatumet tas det höjd för att lagen kan behöva tillämpas fram till årsskiftet, men inget hindrar enligt regeringen att lagen upphävs dessförinnan om det bedöms möjligt.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen konstaterar utskottet att det behöver vidtas ändamålsenliga åtgärder för att underlätta för bl.a. bolag och föreningar att genomföra kommande årsstämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar covid-19 minimeras. Bestämmelserna i den nya lag som regeringen föreslår möjliggör att antalet deltagare som närvarar personligen vid stämman kan hållas nere, samtidigt som aktieägarna och medlemmarna får ett så stort inflytande som möjligt under de rådande omständigheterna. Mot bakgrund av att saken brådskar konstaterar utskottet, på samma sätt som regeringen, att det inte finns utrymme för att i detta sammanhang överväga sådana mer långtgående ändringar i rätten att delta personligen i stämman som förordas av bl.a. Svenskt Näringsliv. Vidare har det inte väckts någon motion som går emot regeringens förslag.

Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag till ny lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor. Samtidigt förutsätter utskottet, i linje med vad regeringen framhåller i propositionen, att regeringen noga följer utvecklingen och vidtar de ytterligare åtgärder som kan behövas för att motverka smittspridning och skydda arbetstillfällena i svenska företag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2019/20:143 Tillfälliga åtgärder för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag innehåller tillfälliga undantag från vissa bestämmelser om deltagande i bolagsstämmor, föreningsstämmor och sparbanksstämmor i följande lagar:

- aktiebolagslagen (2005:551),
- lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar,
- bostadsrättslagen (1991:614),
- lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt,
- lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter,
- sparbankslagen (1987:619), och
- lagen (1995:1570) om medlemsbanker.

Lagen syftar till att underlätta genomförandet av bolags-, förenings- och sparbanksstämmor på ett sådant sätt att risken för spridning av det virus som orsakar covid-19 minimeras.

Insamling av fullmakter och poströstning i aktiebolag

2 § Trots 7 kap. 4 § första stycket, 24 § tredje stycket och 63 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551) får styrelsen i ett aktiebolag inför en viss bolagsstämma besluta om insamling av fullmakter, även om det inte anges i bolagsordningen och utan att det anges i kallelsen till stämman.

Vid insamling av fullmakter med stöd av första stycket får det fullmaktsformulär som anges i 7 kap. 4 § andra stycket aktiebolagslagen tillhandahållas aktieägarna även genom att publiceras på bolagets webbplats tillsammans med den information som anges i 7 kap. 24 § tredje stycket i den lagen. Formuläret och informationen ska då, med avvikelse från det som anges i 7 kap. 56 c § aktiebolagslagen, hållas tillgängliga på webbplatsen under minst en vecka närmast före stämman och dagen för stämman.

I stället för att publiceras på bolagets webbplats får formuläret och informationen, med avvikelse från det som anges i 7 kap. 56 c § aktiebolagslagen, tillhandahållas aktieägarna genom att senast en vecka före stämman lämnas till dem på det sätt som bolaget annars använder för att lämna information till aktieägarna.

3 § Trots 7 kap. 4 a § första stycket, 24 § tredje stycket och 63 § andra stycket aktiebolagslagen (2005:551) får styrelsen i ett aktiebolag inför en viss bolagsstämma besluta att aktieägarna före stämman ska kunna utöva sin rösträtt per post, även om det inte anges i bolagsordningen och utan att det anges i kallelsen till stämman.

Vid poströstning med stöd av första stycket får det formulär som anges i 7 kap. 4 a § andra stycket aktiebolagslagen tillhandahållas aktieägarna genom att publiceras på bolagets webbplats tillsammans med den information som anges i 7 kap. 24 § tredje stycket i den lagen. Formuläret och

informationen ska då, med avvikelse från det som anges i 7 kap. 56 c § aktiebolagslagen, hållas tillgängliga på webbplatsen under minst en vecka närmast före stämman och dagen för stämman.

I stället för att publiceras på bolagets webbplats får formuläret och informationen, med avvikelse från det som anges i 7 kap. 56 c § aktiebolagslagen, tillhandahållas aktieägarna genom att senast en vecka före stämman lämnas till dem på det sätt som bolaget annars använder för att lämna information till aktieägarna.

Ombud och poströstning i andra företagsformer

Ekonomiska föreningar

4 § Trots 6 kap. 4 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen i en ekonomisk förening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna har rätt att anlita ett ombud som inte ingår i den krets som anges i första stycket i den paragrafen. Trots 5 § i samma kapitel och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen också besluta att ombud vid stämman får företräda fler än tre medlemmar.

Trots 6 kap. 42 § andra stycket lagen om ekonomiska föreningar och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen inför ett visst fullmäktigemöte dels besluta att fullmäktige får delta i mötet genom ombud, dels fatta sådana beslut som anges i första stycket i den förevarande paragrafen även när det gäller fullmäktige.

5 § Trots 6 kap. 6 § lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar får styrelsen i en ekonomisk förening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna före stämman ska kunna utöva sin rösträtt per post, även om det inte anges i stadgarna och utan att det anges i kallelsen till stämman.

Vid poströstning med stöd av första stycket får det formulär som anges i 6 kap. 6 § andra stycket lagen om ekonomiska föreningar tillhandahållas medlemmarna även genom att publiceras på föreningens webbplats tillsammans med den information som anges i den paragrafen. Formuläret och informationen ska då hållas tillgängliga på webbplatsen under minst en vecka närmast före stämman och dagen för stämman.

I stället för att publiceras på föreningens webbplats får formuläret och informationen tillhandahållas medlemmarna genom att senast en vecka före stämman lämnas till dem på det sätt som föreningen annars använder för att lämna information till medlemmarna.

Bostadsrättsföreningar

6 § Trots 9 kap. 14 § 4 bostadsrättslagen (1991:614) och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen i en bostadsrättsförening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna har rätt att anlita ett ombud som inte ingår i den krets som anges i den punkten och att ett ombud får företräda fler än en medlem.

7 § Trots 9 kap. 14 § 3 bostadsrättslagen (1991:614) får styrelsen i en bostadsrättsförening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna före stämman ska kunna utöva sin rösträtt per post i enlighet

med 6 kap. 6 § andra stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 5 § i denna lag.

Kooperativa hyresrättsföreningar

8 § Trots 2 kap. 17 b § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen i en kooperativ hyresrättsförening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna har rätt att anlita ett ombud som inte ingår i den krets som anges i den paragrafen och att ett ombud får företräda fler än en medlem.

9 § Trots 2 kap. 17 a § lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt får styrelsen i en kooperativ hyresrättsförening inför en viss föreningsstämma besluta att medlemmarna före stämman ska kunna utöva sin rösträtt per post i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 5 § i denna lag.

Samfällighetsföreningar

10 § Trots 49 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen i en samfällighetsförening inför en viss föreningsstämma besluta att ett ombud får företräda fler än en medlem.

Sparbanker och medlemsbanker

11 § Trots 4 kap. 13 § första stycket sparbankslagen (1987:619) och oavsett vad som anges i reglementet, får styrelsen i en sparbank inför en viss sparbanksstämma besluta att huvudmännen får anlita ombud med skriftlig, av huvudmannen undertecknad och daterad fullmakt eller utöva sin rösträtt per post i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket lagen (2018:672) om ekonomiska föreningar och 5 § i denna lag.

En huvudman som anlitar ett ombud eller utövar sin rösträtt per post ska anses vara närvarande vid tillämpning av 4 kap. 14 § sparbankslagen.

12 § Trots 7 kap. 2 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen i en medlemsbank inför en viss föreningsstämma besluta att ett ombud får företräda fler än en medlem.

Trots 7 kap. 12 § lagen om medlemsbanker och oavsett vad som anges i stadgarna, får styrelsen inför ett visst fullmäktigemöte besluta dels att fullmäktige får delta i mötet genom ombud, dels att ett ombud får företräda fler än en fullmäktig.

Det som sägs om poströstning i 5 § i denna lag gäller även för medlemsbanker.

Ömsesidiga försäkringsbolag, försäkringsföreningar och tjänstepensionsföreningar

13 § Bestämmelserna i 4 och 5 §§ gäller även för ömsesidiga försäkringsbolag, försäkringsföreningar och tjänstepensionsföreningar. Det som sägs i de paragraferna om stadgarna ska när det gäller ömsesidiga försäkringsbolag avse bolagsordningen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 15 april 2020.
 2. Lagen upphör att gälla vid utgången av 2020.